

Sygn. akt VII U 408/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

Protokolant: Monika Bąk-Rokicka

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2017 r. w Warszawie

sprawy K. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek odwołania K. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 30 stycznia 2015 r. znak: (...)

- oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 408/15

UZASADNIENIE

W dniu 16 lutego 2015 r. (data prezentaty w ZUS) **K. K.** złożył za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. odwołanie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 30 stycznia 2015 r. znak: (...). W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wyjaśnił, że nie zgadza się ze skarżoną decyzją, gdyż organ rentowy zaliczając lata pracy odwołującego w gospodarstwie rolnym uwzględnił okres od 10 listopada 1982 r.

do 3 maja 1985 r. Natomiast z wyliczeń odwołującego wynika, że pracę w gospodarstwie rolnym wykonywał m. in. w okresie od 10 listopada 1981 r. do 3 maja 1985 r., a więc o rok dłużej.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 16 marca 2015 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.** wniósł o oddalenie odwołania K. K. na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy wskazał, że rozpatrzył wniosek odwołującego z dnia 23 września 2014 r. zgodnie z przepisami ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 170) i stwierdził, że nie spełnia on wymogów do uzyskania świadczenia przedemerytalnego, gdyż jego ogólny staż pracy wynosi 39 lat, 10 miesięcy i 28 dni. Organ rentowy wyjaśnił również, że do stażu pracy – jako okres nieskładkowy – zaliczono okres pobierania renty chorobowej od 10 listopada 1981 r. do 9 listopada 1982 r.,

który pokrywa się z okresem pracy w gospodarstwie rolnym, wskazanym przez odwołującego od 10 listopada 1981 r. do 3 maja 1985 r. W tych okolicznościach w ocenie organu rentowego odwołanie jest bezzasadne.

Na rozprawie dnia 11 lutego 2016 r. działający w imieniu odwołującego pełnomocnik sprecyzował, że nie kwestionuje okresów wskazanych przez organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie, lecz sposób ich zsumowania (nagranie rozprawy z 11.02.2016 r. k. 91 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 września 2014 r. K. K. złożył wniosek o świadczenie przedemerytalne. Do wniosku ubezpieczony załączył informację dotyczącą okresów składkowych i nieskładkowych wraz z załącznikami (wniosek z 23.09.2014 r. wraz z załącznikami k. 1-23 a.r. tom III).

Po rozpoznaniu wniosku K. K. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. decyzją z dnia 24 października 2014 r. odmówił mu prawa do świadczenia przedemerytalnego. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że odwołujący wykazał posiadanie stażu pracy w wymiarze 32 lat, 5 miesięcy i 6 dni (decyzja ZUS z 24.10.2014 r. k. 41 a.r. tom III).

Odwołujący w dniu 19 listopada 2014 r. zwrócił się z ponownym wnioskiem u przyznanie mu świadczenia przedemerytalnego. Do wniosku załączył dodatkowe dokumenty na potwierdzenie stażu pracy (wniosek z 19.11.2014 r. z załącznikami k. 43-47, 54 a.r. tom III).

Po ponownym rozpoznaniu wniosku K. K. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wydał w dniu 30 stycznia 2014 r. skarżoną decyzję znak: (...) na mocy której ponownie odmówił przyznania mu świadczenia. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wyjaśnił, że ustalił łączny staż pracy odwołującego w wymiarze 39 lat, 10 miesięcy i 28 dni. Ponadto wskazał, że uwzględnił okresy pracy odwołującego w gospodarstwie rolnym rodziców:

- od 3 marca 1974 r. do 26 kwietnia 1978 r.,
- od 15 kwietnia 1980 r. do 21 stycznia 1981 r.,
- od 10 listopada 1982 r. do 3 maja 1985 r.

(skarżona decyzja ZUS z 30.01.2014 r. k. 60 a.r. tom III).

K. K. odwołał się od powyższej decyzji organu rentowego do tutejszego Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie k. 2 a.s.).

Postanowieniem z dnia 25 lutego 2016 r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu rachunkowości w celu ustalenia czy organ rentowy dokonał prawidłowego (z matematycznego punktu widzenia) wyliczenia stażu pracy ubezpieczonego, w tym okresów składkowych, nieskładkowych i uzupełniających, biorąc pod uwagę okresy wskazane w treści odpowiedzi na odwołanie (postanowienie z 25.02.2016 r. k. 92 a.s.).

W opinii z dnia 5 sierpnia 2016 r. biegły sądowy z zakresu rachunkowości P. B. dokonał obliczenia okresów składkowych, nieskładkowych i uzupełniających K. K. i wskazał, że posiada on:

- 1) 330 lat, 2 miesiące i 21 dni okresów składkowych, na które składają się okresy zatrudnienia:

27.04.1978 r. – 14.04.1980 r.	Zasadnicza Służba Wojskowa	1 rok, 11 miesięcy i 18 dni
-------------------------------	----------------------------	-----------------------------

22.01.1981 r. – 10.11.1981 r.	Miejskie Przedsiębiorstwo (...) w W.	9 miesięcy i 20 dni
20.05.1985 r. – 15.07.1985 r.	Okręgowy Urząd (...)	1 miesiąc i 27 dni
23.07.1985 r. – 31.07.1986 r.	(...) Fabryka (...)	1 rok i 9 dni
03.09.1986 r. – 28.02.2014 r.	Poczta Polska S.A.	27 lat, 5 miesięcy i 26 dni

2) 22 miesiące i 21 dni okresów nieskładkowych, na które składają się okresy:

11.11.1981 r. – 09.11.1982 r.	Renta chorobowa	11 miesięcy i 29 dni
12.12.1994 r. – 18.12.1994 r.	Zasiłek chorobowy	7 dni
25.01.1996 r. – 01.02.1996 r.	Zasiłek chorobowy	8 dni
31.08.2000 r. – 05.09.2000 r.	Zasiłek chorobowy	6 dni
19.05.2004 r. – 15.09.2004 r.	Zasiłek chorobowy	3 miesiące i 28 dni
25.01.2006 r. – 29.01.2006 r.	Zasiłek chorobowy	5 dni
06.06-2006 r. – 27.06.2006 r.	Zasiłek chorobowy	22 dni
03.02.2007 r. – 11.02.2007 r.	Zasiłek chorobowy	9 dni
10.01.2008 r. – 19.01.2008 r.	Zasiłek chorobowy	10 dni
24.10.2008 r. – 02.11.2008 r.	Zasiłek chorobowy	10 dni
02.04.2009 r. – 07.04.2009 r.	Zasiłek chorobowy	6 dni
04.01.2010 r. – 31.01.2010 r.	Zasiłek chorobowy	28 dni
14.09.2010 r. – 21.09.2010 r.	Zasiłek chorobowy	8 dni
03.01.2011 r. – 11.01.2011 r.	Zasiłek chorobowy	9 dni

11.06.2011 r. – 18.06.2011 r.	Zasiłek chorobowy	8 dni
18.09.2012 r. – 26.09.2012 r.	Zasiłek chorobowy	9 dni
09.07.2013 r. – 25.09.2013 r.	Zasiłek chorobowy	2 miesiące i 18 dni
08.11.2013 r. – 31.01.2014 r.	Zasiłek chorobowy	2 miesiące i 23 dni
01.02.2014 r. – 18.02.2014 r.	Zasiłek chorobowy	18 dni

3) 77 lat, 4 miesiące i 26 dni okresów uzupełniających, na które składają się okresy pracy odwołującego w gospodarstwie rolnym rodziców:

03.03.1974 r. – 26.04.1978 r.	4 lata, 1 miesiąc i 25 dni
15.04.1980 r. – 21.01.1981 r.	9 miesięcy i 7 dni
10.11.1982 r. – 03.05.1985 r.	2 lata, 5 miesięcy i 24 dni

(opinia biegłego z zakresu rachunkowości k. 105-122 a.s., świadectwa pracy k.21-27 a.r., zaświadczenie z KRUS k. 54 a.r. tom III, zestawienie zasiłków chorobowych k. 19 a.r. tom II).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego obejmującego dowody z dokumentów załączonych do akt rentowych oraz opinii biegłego sądowego specjalisty z zakresu rachunkowości. Materiał dowodowy był w ocenie Sądu spójny i przejrzysty, pozwalający na poczynienie ustaleń istotnych z perspektywy zaistniałego w sprawie sporu. Nadto dokumenty przedłożone przez odwołującego w trakcie procesu stanowiły kopie dokumentów znajdujących się w aktach rentowych i w tym zakresie należało dać im wiarę.

W szczególności Sąd podzielił wnioski biegłego sądowego P. B., gdyż ich sformułowanie zostało poprzedzone rzetelną i dokładną analizą historii zatrudnienia odwołującego, ustalonej na podstawie świadectw pracy, informacji o zasiłkach chorobowych oraz pozostałych dokumentów zawierających informacje o okresach zaliczonych do stażu pracy. Sposób sporządzenia opinii przez biegłego co do zasady nie budził wątpliwości – biegły szczegółowo i rzetelnie odniósł się do tezy dowodowej Sądu.

Zastrzeżenia do opinii złożył pełnomocnik odwołującego (k. 140-141 a.s.), podnosząc, że biegły dokonał wyliczenia stażu pracy w sposób błędny i jednocześnie wnosząc o przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego z zakresu rachunkowości, w której biegły dokona obliczenia okresów składkowych, nieskładkowych i uzupełniających poprzez obliczenie łącznej sumy dni tych okresów

i przeliczenie sumy dnia na lata i miesiące przy konsekwentnym przyjęciu, że miesiąc stanowi zawsze i tylko 30 dni a rok 12 tak rozumianych miesięcy. Sąd nie podzielił jednak zastrzeżeń pełnomocnika odwołującego co do

prawidłowości wyliczeń przeprowadzonych przez biegłego i oddalił wniosek o dopuszczenie dodatkowego dowodu z opinii uzupełniającej, gdyż wnioskowany sposób przeliczenia stażu pracy nie odpowiada regulacji zawartej w § 31 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237 poz. 1412), a ponadto opinia główna biegłego zawiera wystarczające wyjaśnienia spornej kwestii wymiaru stażu pracy odwołującego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie K. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. z dnia 30 stycznia 2015 r. znak: (...) było niezasadne i podlegało oddaleniu.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył kwestii spełnienia przez odwołującego przesłanek uprawniających go do nabycia prawa do świadczenia emerytalnego na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 170 ze zm.). Przepis art. 2 ust. 1 tej ustawy zawiera katalog osób uprawnionych do otrzymania omawianego świadczenia pod warunkiem spełnienia wskazanych wymogów. I tak, zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 5 wskazanej ustawy, prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn.

Ponadto zgodnie z ust. 3 powyższego przepisu świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna,
- 2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych,
- 3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 180-dniowy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych na mocy skarżonej decyzji odmówił przyznania odwołującemu prawa do wnioskowanego świadczenia wskazując, iż posiada staż pracy w wymiarze 39 lat, 10 miesięcy i 28 dni, a więc niższym niż przewidziany w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych. Ze stanowiskiem organu rentowego nie zgodził się odwołujący, który w pierwszej kolejności zakwestionował nieuwzględnienie przez ZUS okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców

od 10 listopada 1981 r. do 3 maja 1985 r. (wskazując, że organ rentowy uwzględnił okres liczony od 10 listopada 1982 r., a więc rok później). W toku postępowania okoliczność powyższa również stała się bezsporna – organ rentowy wyjaśnił, że okres od 11 listopada 1981 r. do 9 listopada 1982 r., który pokrywa się z okresem pracy w gospodarstwie rolnym wskazanym przez odwołującego od 10 listopada 1981 r. do 3 maja 1985 r., został zaliczony do stażu pracy jako okres nieskładkowy. Odwołujący zaś za pośrednictwem działającego w jego imieniu od 21 lipca 2015 r. profesjonalnego pełnomocnika (pełnomocnictwo k. 40 a.s.) dokonał modyfikacji swojego stanowiska w sprawie – nie zgłaszał uwag co do poprawności zaliczenia pierwotnie spornego okresu, lecz zakwestionował ogólną prawidłowość obliczenia łącznego stażu pracy przez organ rentowy. Stąd też przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych w sposób prawidłowy obliczył łączny staż pracy K. K. i czy wymiar ten w rzeczywistości nie wynosi co najmniej 40 lat w myśl art. 2 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy.

W celu zweryfikowania obliczeń dokonanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w zakresie zsumowania okresów składkowych, nieskładkowych oraz uzupełniających i mając na względzie obrachunkowy charakter tych ustaleń Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości. W opinii z dnia 5 sierpnia 2016 r. biegły P. B. przedstawił obliczenia poszczególnych okresów składkowych, nieskładkowych i uzupełniających odwołującego z wyróżnieniem czasu trwania tych okresów z ujęciem lat, miesięcy i dni odpowiadających danemu przedziałowi czasowemu. Z wyliczeń dokonanych przez biegłego wynika, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych obliczył tak poszczególne rodzaje okresów, jak i łączny staż pracy odwołującego w sposób prawidłowy – wyliczenia dokonane przez biegłego były tożsame z ustaleniami organu rentowego prezentowanymi w skarżonej decyzji z dnia 30 stycznia 2015 r. Na tej podstawie Sąd przyjął, że organ rentowy poczynił prawidłowe ustalenia w zakresie obliczenia łącznego wymiaru stażu pracy K. K., a wymiar 39 lat, 10 miesięcy i 8 dni stanowi odzwierciedlenie faktycznej sumy okresów składkowych, nieskładkowych i uzupełniających, jakimi odwołujący się legitymuje.

Sąd miał na uwadze zastrzeżenia do opinii podniesione przez pełnomocnika odwołującego. Pełnomocnik odwołującego wskazywał, że biegły powielił błąd organu rentowego polegający na przyjęciu „potocznego” rozumienia miesięcy i lat kalendarzowych w sposób odbiegający od rozumienia tych terminów

w § 31 rozporządzenia z dnia 11 października 2011 r., jednakże nie wyjaśnił na czym owe „potoczne” rozumienie rzekomo zastosowane przez biegłego miałyby polegać. Uzasadnienie stanowiska pełnomocnika odwołującego w tym zakresie, zaprezentowane w piśmie procesowym z dnia 5 września 2016 r. jest niezrozumiałe i w ocenie Sądu świadczy o błędnej interpretacji reguł obliczania okresów wyrażonych

w § 31 ww. rozporządzenia. Fakt ten budzi zdziwienie o tyle, że uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2006 r. (I UK 286/05), na który to wyrok pełnomocnik odwołującego powołał się we wspomnianym wyżej piśmie, zawiera stosunkowo jasne omówienie zasad obliczania okresu składkowego i nieskładkowego określonych w tym przepisie. Zgodnie z treścią tego uzasadnienia tego wyroku „przepis ten (§ 31 rozporządzenia z 11 października 2011 r.) wskazuje więc dwa sposoby obliczania okresów zatrudnienia (okresów składkowych i nieskładkowych) mających istotny wpływ na powstanie prawa do świadczeń oraz ich wysokość. Pierwszy z nich, nakazuje przeliczenie okresów zatrudnienia na lata, miesiące i dni (zdanie pierwsze) oraz obliczenie dni z niepełnych miesięcy zatrudnienia (zdanie drugie). Tego sposobu dotyczy reguła zamiany pełnych 12 miesięcy za rok, oraz dni na miesiące - „przyjmując 30 dni kalendarzowych za miesiąc”. Przez okresy „niepełnych miesięcy zatrudnienia” należy rozumieć te miesiące, w których zatrudnienie trwało krócej niż miesiąc kalendarzowy, czyli wówczas, jeśli nie było wykonywane przez wszystkie dni konkretnego miesiąca, w szczególności, gdy rozpoczęło się po pierwszym dniu miesiąca, względnie zakończyło się przed ostatnim jego dniem”. Oznacza to, że dokonując konwersji zapisu danego okresu ujętego w datach początkowej i końcowej

(tj. od dnia ... do dnia ...) na zapis obrazujący wymiar danego okresu (ujęty w latach, miesiącach i dniach) w pierwszej kolejności należy ustalić ile lat, miesięcy i dni pomiędzy datami początkową a końcową okres ten zawiera, przy czym w dniach wyraża się jedynie okresy niepełnych miesięcy. Nie sposób więc podzielić stanowiska strony odwołującej, według którego np. miesiąc sierpień to w rozumieniu

§ 31 ww. rozporządzenia jeden miesiąc i jeden dzień, a miesiąc luty to nie pełny miesiąc, lecz 28 dni. Sformułowane na tle tego przepisu założenie, zgodnie z którym miesiąc ma 30 dni dotyczy bowiem jedynie przeliczenia wymiaru dni, w których są wyrażone niepełne miesiące. Oznacza to, że np. w przypadku, gdy okres miał swój początek dnia 12 kwietnia 2000 r., a zakończył się dnia 27 maja 2000 r., to wówczas sposób obliczenia tego okresu będzie następujący: 19 dni (od 12 do 30 kwietnia)

+ 27 dni (od 1 do 27 maja) = 46 dni. Ponieważ § 31 rozporządzenia z 11 października 2011 r. nakazuje zaliczyć każde 30 dni jako jeden miesiąc, to w wyniku powyższego obliczenia otrzymamy okres o wymiarze 1 miesiąca i 16 dni. Odnosząc powyższy przykład do np. jednego z ustalonych przez organ rentowy okresu uzupełniającego (okresu pracy odwołującego w gospodarstwie rolnym rodziców) – okresu

od 10 listopada 1982 r. do 3 maja 1985 r. – należy stwierdzić, że okres ten wynosi 2 lata, 5 miesięcy i 24 dni, gdyż w okresie tym mieszczą się 2 pełne lata

(rok 1983 i rok 1984), 5 pełnych miesięcy (od grudnia do kwietnia) oraz łącznie 24 dni (od 10 do 30 listopada – 21 dni, od 1 do 3 maja – 3 dni, gdyż początkowe i końcowe dni terminów również ulegają zaliczeniu).

Podsumowując, Sąd nie podzielił argumentacji strony odwołującej co do rzekomo błędnego sposobu obliczania okresów składkowych i nieskładkowych zastosowanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz biegłego sądowego z zakresu rachunkowości, a sugerowaną przez pełnomocnika odwołującego interpretację zasad obliczania tych okresów wyrażoną w § 31 rozporządzenia z 11 października 2011 r. uznał za nietrafną i nie znajdującą oparcia w jednoznacznej treści ww. przepisu.

Z tych też względów Sąd nie mógł przychylić się do wniosku pełnomocnika o dopuszczenie opinii uzupełniającej biegłego z zakresu rachunkowości w celu przeliczenia stażu pracy odwołującego w proponowany przez niego sposób,

gdyż sposób ten nie jest zgodny z treścią § 31 rozporządzenia z 11 października 2011 r. Mając z kolei na uwadze, że strona odwołująca nie podnosiła wobec skarżonej decyzji organu rentowego żadnych innych zarzutów prócz nieprawidłowości w obliczeniu wymiaru stażu pracy odwołującego, który został uznany za niezasadny, należało w konsekwencji stwierdzić, że decyzja ta jest prawidłowa i zgodna z prawem.

Wobec powyższego Sąd uznał odwołanie K. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. z dnia 30 stycznia 2015 r. znak: (...) za niezasadne i jako takie podlegające oddaleniu, o czym orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Zarządzenie: (...)

(...)